

«El camí de perfecció de Fante». Pere Guixà. Quadern. *El País*

Plens de vida és una novel·la sobre integrar-se, sobre conformar-se, sobre acceptar la maduresa. També és un relat de família, sobre la segona generació d'immigrants i sobre la paternitat. Va publicar-se el 1953 i se situa just al mig de la carrera del polèmic i brillant escriptor nord-americà **John Fante** (1909-1983), autor a qui va admirar Bukowski.

Sabem que Bukowski, mentre llegia Louis-Ferdinand Céline, gairebé es va ofegar menjant galetes Ritz i rient per les butxaques. I sabem que llegia Knut Hamsun en els descansos de la seva feina estable de carter en una oficina. Però la lectura de Fante va ser en una biblioteca pública, reconcentrat i amb plena fascinació per aquest italoamericà, que parlava d'ell mateix i que, dormint en parcs i furgant papereres i escrivint en cartons, desafiava el somni americà. Avui aquest tema ens

sembla recurrent, però no ho era tant els anys trenta.

Aquesta revelació, “adonar-se que els carrers no estan asfaltats amb or”, s'esdevé a les dues primeres novel·les de Fante (*Espera la primavera*, *Bandini* i *Pregunta-ho a la pols*), totes dues traduïdes al català, i que són el punt basilar de la seva obra, allà on una obra explora i esgota un camí.

A *Plens de vida*, una novel·la menys capital, Fante deixa de banda els àlter egos i se situa amb nom i cognom en la narració. Treballa de guionista a la Paramount, s'ha comprat una casa, espera el primer fill amb la seva dona Joyce, ha deixat de banda l'escriptura de llibres i està satisfet dels rèdits que li dona el cinema. Aquesta seguretat ansiejada, però, trontolla quan arriben els tèrmits. I és que les bestioles amenacen d'enfonsar el terra de la cuina. Fante anirà a veure els seus pares, i aquesta visita li retornarà el seu origen familiar i italià.

El pare, que ajudarà Fante a reforçar el terra de la cuina, és ben conegut entre els lectors. Pare i fill formen una parella còmica. El pare sempre alligona, li retreu la bohèmia al fill, però al final el fill l'ha de portar borratxo a casa, o apaivagar-lo quan es baralla amb algun amic o el mossèn (a *Plens de vida* aquesta escena és antològica). El pare va venir dels Abrucos, es beu el vi amb alegria, és adúlter, supersticiós, sentimental, milhomes, catòlic. Fante ja ha deixat enrere la fe; Hollywood l'ha tornat pragmàtic, i tot l'amor que li queda és per prodigar-lo a la seva dona i al fill que vindrà. El que no s'espera, però, és que la seva dona Joyce visqui una conversió religiosa abans del part.

La novel·la és més bona com més tanoca veiem Fante. I això s'esdevé quan la seva dona i el seu pare s'alien per retreure-li qualsevol minúcia, per fer-li entendre que a Hollywood l'estan corrompent, per mostrar-li que no sap tantes coses com es creu. ¿És que no entén que tenir un fill és una mena de camí de perfecció? Trigarà a entendre-ho, però mentrestant riu—rem molt.

Hi ha una cosa que ens captiva de molts autors nord-americans. Ho trobem des de Walt Whitman a John Steinbeck, de John Cheever a Ethan Canin. Hi ha una transcendència diguem-ne laica, o un humanisme hiper-sensible, que perfila els personatges i les seves accions, que arbora d'un caire sagrat allò diari que afronten. A *Plens de vida* trobem això mateix, tot i que és marca de Fante designar-ho amb claredat, sense elaboracions, pel broc gros, quasi sentimentalment. És en aquesta barreja d'ironia i passió, de sarcasme i ingenuïtat, que *Plens de vida* aconsegueix un to més singular, tot i que de vegades força insòlit.